

Sygn. akt II Ka 36/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Grażyna Orzechowska (spr.)
Sędziowie:	Sędzia SO Agnieszka Karłowicz Sędzia SO Jerzy Kozaczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale Prokuratora Urszuli Gałązki-Szewczak

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2020 r.

sprawy **K. A.**

oskarżonego z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178 a § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 4 grudnia 2019 r. sygn. akt II K 808/19

wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy; zasądza od oskarżonego K. A. na rzecz Skarbu Państwa 50 zł kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 36/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 4 grudnia 2019 r., sygn. II K 808/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
--		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>Przed przystąpieniem do wskazania zarzutów apelacyjnych, wyjaśnić należy, że mając na względzie treść art. 457 § 2 k.p.k oraz fakt, że wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego został złożony jedynie przez prokuratora, niniejsze uzasadnienie, zgodnie z art. 423 § 1a k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 zd. 2 k.p.k ograniczone zostało wyłącznie do tych części wyroku Sądu odwoławczego, które wynikały z rozpoznania środka odwoławczego wniesionego na niekorzyść oskarżonego przez oskarżyciela publicznego, w którym podniesiony został zarzut:</p> <p>- obraży prawa materialnego, tj. art. 178 § 1 k.k. oraz art. 37b k.k. i niesłuszne jego zastosowanie poprzez wymierzenie na jego podstawie oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary roku ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	godzin w stosunku miesięcznym, w sytuacji, kiedy przepis art. 178 § 1 kk obliguje sąd do wymierzenia kary za czyn z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w wysokości nie niższej niż 2 lata pozbawienia wolności.
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
<p>Podniesiony w apelacji zarzut obrazy prawa materialnego, tj. art. 178 § 1 k.k. oraz art. 37b k.k. nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem wbrew przekonaniu skarżącego, Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok nie dopuścił się uchybienia objętego tym zarzutem.</p> <p>Przypomnieć trzeba, że obraza prawa materialnego polegająca na błędnym zastosowaniu lub niezastosowaniu przepisów prawa materialnego może dotyczyć wyłącznie przepisów o charakterze stanowczym, czyli norm bezwzględnie obowiązujących, to jest nakazujących stosowanie konkretnego przepisu lub zakazujących jego stosowania. W sytuacji natomiast gdy ustawodawca stworzył sądowi jedynie możliwość zastosowania określonego przepisu, przy spełnieniu określonych w nim warunków, o obrazie prawa materialnego mowy być nie może.</p> <p>W ocenie Sądu Okręgowego, taka właśnie sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie w odniesieniu do obu przepisów wskazanych w zarzucie apelacyjnym jako naruszonych, w zakresie w jakim przepisy te odnoszą się do kwestii kary jaką Sąd orzekający może orzec sprawcy czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.</p>	

Wbrew stanowisku oskarżyciela publicznego, bezwzględnie obowiązującej normy w zakresie rodzaju kary jaką Sąd orzekający powinien wymierzyć oskarżonemu w przypadku skazania za przestępstwo przypisane K. A., nie zawiera przepis art. 178 § 1 k.k., bowiem nie wynika z niego obligatoryjność orzeczenia za ten czyn, kary pozbawienia wolności.

Autorka apelacji uzasadniając zarzut naruszenia art. 178 § 1 k.k. ograniczyła się do własnej interpretacji jego treści, wyrażającej się w stwierdzeniu, że przepis ten „ma charakter obligatoryjny. Wskazuje na to określenie „orzeka”, nie pozostawiając w tym zakresie sądowi alternatywy (...) kara wymierzona oskarżonemu za czyn mu przypisany, nie może być niższa od 2 lat pozbawienia wolności”.

W ocenie Sądu Okręgowego, oskarżyciel publiczny błędnie zinterpretował zakres obligatoryjności omawianego przepisu, wywodząc, że obejmuje on obowiązek orzeczenia przez Sąd w przypadku skazana za czyn z art. 177 § 2 k.k. gdy sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia, jedynie kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej dwóch lat. Takiego obowiązku przepis ten nie kreuje. Obligatoryjność normy zawartej w art. 178 § 1 k.k. w części w jakiej stanowi, że: „sąd orzeka karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości (...) nie niższej niż 2 lata, do górnej granicy tego zagrożenia zwiększonego o połowę”, odnosi się jedynie do wymiaru kary pozbawienia wolności i wyznacza bezwzględne jej dolną i górną granicę, którą musi uwzględnić sąd orzekający w przypadku

orzeczenia wobec oskarżonego kary przewidzianej w sankcji przepisu art. 177 § 2 k.k. Norma powyższa nie nakłada jednak na Sąd obowiązku orzeczenia tego rodzaju kary, bowiem w tym zakresie Sąd orzekający nadal korzysta z uznania sędziowskiego, w tym może rozważać zasadność orzeczenia kary łagodniejszego rodzaju w oparciu o instytucje przewidziane w części ogólnej Kodeksu karnego. Podkreślić należy, że stanowcze ustawowe sformułowanie: „sąd orzeka karę pozbawienia wolności” stanowi wprost o tej karze, ponieważ odwołuje się ono do treści art. 177 § 2 k.k., w którego sankcji przewidziane zostało zagrożenie ustawowe jedynie karą pozbawienia wolności, a nie alternatywnie także innymi rodzajowo karami. Obowiązek wynikający z powyższego fragmentu przepisu art. 178 § 1 k.k., nie oznacza więc obowiązku orzeczenia tego rodzaju kary, a jedynie obowiązek orzeczenia jej we wskazanym wymiarze jeżeli Sąd zdecyduje się na orzeczenie tego rodzaju kary.

Wyjaśnić należy, że przepis art. 178 § 1 k.k. nie kreuje typów kwalifikowanych czynów z art. 177 § 2 k.k., lecz wyraża instytucję sądowego wymiaru kary, sprowadzającą się do nadzwyczajnego jej obostrzenia, która to bez wątplenia nie wyłącza stosowania innych instytucji sądowego wymiaru kary, które są przewidziane w części ogólnej Kodeksu Karnego. Do takich instytucji bez wątplenia należy ta zastosowana w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy, a więc przewidziana w przepisie art. 37b k.k., która umożliwia ukształtowanie kary na etapie jej wymierzania w taki sposób, by kara ta jak najskuteczniej

mogła oddziaływać na sprawcę z perspektywy dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 k.k. Warunkiem zastosowania art. 37b k.k. jest popełnienie przez sprawcę występku oraz występowanie kary pozbawienia wolności w ustawowym zagrożeniu przewidzianym za dany czyn. Nie jest przy tym istotna wysokość dolnej, ani górnej granicy ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności. Możliwość zastosowania art. 37 b k.k. nie została wykluczona nawet w przypadku najcięższych występków, dla których dolna granica ustalona została na poziomie 2 lat, a górna granica kary pozbawienia wolności wynosi 12 lat. Nie ma zatem żadnych formalnych przeszkód prawnych do wymierzenia kary mieszanej na podstawie art. 37b k.k., sprawcy czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178§1 k.k., który stanowi występki, zagrożony karą pozbawienia wolności, której wymiar nawet po jej nadzwyczajnym obostrzeniu wynosi od 2 do 12 lat. Zasadnie Sąd Rejonowy miał na względzie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 16 grudnia 2016 r. zgodnie z którym przepis art. 37b k.k. pozwala na wymierzenie za dowolny występki (bez względu na wysokość dolnego progu ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności za takie przestępstwo) sekwencji dwóch kar: pozbawienia wolności do 3 miesięcy lub do 6 miesięcy (w zależności od górnej granicy ustawowego zagrożenia tą karą za dany typ) oraz kary ograniczenia wolności w każdej postaci w wymiarze do 2 lat.

Mając na uwadze powyższe nie można twierdzić, że doszło w niniejszej sprawie do naruszenia art. 178 § 1 k.k. i art. 37b k.k. przez to, że Sąd Rejonowy w oparciu

<p>o przepis art. 37b k.k. wymierzył oskarżonemu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku ograniczenia wolności, w sytuacji gdy przepis art. 37b k.k. zezwala sądowni na orzeczenie takiej kary, w tym właśnie wymiarze w przypadku skazania za jakikolwiek występki, w tym także za przestępstwo z art. 177 § 2 kk i art. 178 § 1 kk przypisane oskarżonemu K. A..</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana pkt I zaskarżonego orzeczenia i wymierzenie K. A. kary dwóch lat pozbawienia wolności za zarzucany mu czyn na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku. Nadmienić należy również, że podważanie przez prokuratora przyjętych przez Sąd Rejonowy na podstawie przepisów art. 178 § 1 k.k. i art. 37b k.k. - ocen, które legły u podstaw orzeczenia o karze, które miałyby na celu doprowadzenie do wnioskowanej zmiany wyroku Sądu Rejonowego, winno przybrać postać odpowiednio umotywowanego zarzutu rażącej niewspółmierności kary, a nie naruszenia prawa materialnego. Zarzutu opartego na podstawie odwoławczej z art. 438 pkt 4 k.p.k. skarżący jednak nie podniósł, choć nawet gdyby tak się stało zostałby on oceniony jako bezzasadny, bowiem w przekonaniu Sądu Okręgowego, w realiach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy orzekając wobec oskarżonego karę z zastosowaniem dobrodziejstwa wynikającego z</p>		

art. 37b k.k. nie popełnił żadnego uchybienia, a wyrażona w uzasadnieniu apelacji ocena skarżącego, że orzeczona kara jawi się jako rażąco niska i jest efektem przewartościowania okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego i nie uwzględnienia właściwie okoliczności dla niego niekorzystnych, jest nieuprawniona. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy słusznie uznał, że z uwagi na osobę sprawcy i wagę przypisanego czynu, zastosowanie instytucji z art. 37b k.k. jest zasadne, celowe i stwarza szersze możliwości poddania oskarżonego skutecznej resocjalizacji, zwłaszcza z uwzględnieniem całokształtu reakcji prawnokarnej na popełnione przestępstwo, a w związku z tym nie było żadnych podstaw do zmiany wyroku w zaskarżonej części.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p>-----</p>
<p>Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>-----</p>	<p>-----</p>
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Orzeczenie o karze i środku karnym dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz rozstrzygnięcia o: nawiązce,</p>	

zobowiązaniu oskarżonego do zwrotu prawa jazdy do właściwego Wydziału Komunikacji i o kosztach postępowania przed Sądem I instancji.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Utrzymanie wyroku w mocy w części dotyczącej orzeczenia o karze wynika z uznania za bezzasadny zarzutu apelacyjnego podniesionego w apelacji oskarżyciela publicznego, czego powody szczegółowo wyżej zostały opisane. Utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy w części orzeczenia o środku karnym oraz o nawiązce wynika z nieuwzględnienia apelacji obrońcy oskarżonego wobec bezzasadności podniesionych w niej zarzutów. Sąd Okręgowy nie doparzył się również uchybień w zakresie rozstrzygnięć o zobowiązaniu oskarżonego do zwrotu prawa jazdy do właściwego Wydziału Komunikacji oraz o kosztach postępowania przed Sądem I instancji.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylenia	
-----	-----

2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
6. Koszty Procesu		

P unkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
---------------------------------	-------------------------

-----	Zasądzono od oskarżonego K. A. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50 złotych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.
-------	--

7. PODPIS